

Дали тази свободна и обединена България би се нарекла велика, или - това не е от съществено значение. По-важно е нашият народ да запази този свой редък дар - да анае с удно себеотрицание да брани държавата си от всека прострпна към него грабителска ръка. Затова книги, които припомнят героичното му минало - не могат да бъдат без полза, дори и когато носят следите на идеи, които не са вече в крак с новото време. Спорът за ролята на личността в обществените прояви не е нов. Той съществува още от времето когато племената са избирали като "пръв между ните" своя най-одарен и всеобщо признат вожд, комуто доброволно са представяли да решава над съдбините им, с правото чрез гласуване да одобрява или отхвърлят съдбоносните решения. Не съм аз, която ще Ви припомням такива неща, в които сте така компетентен, но исках само да обясня особеното значение което съм отдала на личностите на Асен, Калоян, Мария, като изразители на тогавашните народни течения: освобождение от притесненията на зангийската покварена експлоататорска администрация, прогонване заплах на грабителите кръстоносци, премахване натрапената, ненавистна власт на рила и неговата клика.

Любовта на народа към Мария отразява ненавистта му към Борила, защото тя страда също така от притесненията на този, който е погубил баща и, то си служи с нея като разменна монета в политическите си съези, давайки я за съпруга на латинския император.

" Борил беше бездетен и даде на Ханри дъщерята на своя предместе Иоаникия. И тъй французите видяха седнала на престола на тяхната императрица дъщерята на най-смъртния им неприятел, затова някои историци я обвиняват че е отровила мъжа си Ханри на 11 юний 1216 година, тъй като тя при оманването си за него, била отнесла в сърцето си смъртната умраза, която и Иоаникий и бил внушил против французите"

/Любоа. том 17, стр.263

Образът на Анри, наречен "втори Арес" дори от ненавиждащите го гърци, го противопоставям в благоприятна светлина срещу образа на Борила, докато първият том издигам личността на Калояна .